

Under det andra världskriget var Sverige i betydande utsträckning hänvisat till att genom förhandlingar med de krigförande parterna söka trygga sin försörjning. Ibland skedde detta till priset av eftergifter som vi inte alltid är så stolta över. Detta skulle kunna vara en förklaring till att Sveriges roll i de allierades ekonomiska krigföring mot Tyskland är så föga känd i vårt land.

Under efterkrigstiden har planeringen för vår försörjningsberedskap inför ett eventuellt kommande krig främst syftat till att minska importberoendet. Efterhand har uppstått föreställning, att vi under andra världskriget var avspärrade från all import under större delen av tiden. Detta är, som framgår av denna uppsats, inte riktigt. Men möjligheterna att handla västerut beskars tidvis kraftigt, och stormakternas medgivande kombinerades ibland med uttalade eller outtalade krav och önskemål.

Med ett utlandsberoende i hela ekonomin som idag är av en helt annan dignitet än tidigare är det uppenbart, att beredskapslagring och förberedelser för omställning måste kompletteras med planering för att främja utrikeshandeln framför allt i kriser.

En beredskap för att utnyttja de handelsmöjligheter som eventuellt kan uppstå i krig är också angelägen. Men denna planering måste grundas på erfarenheter. Hur såg de allierade på neutrala Sverige? Vilka hänsyn var man beredd att ta? Hur hårda medel var man beredd att använda för att påverka vår politik? SSLP har funnit det angeläget att - som ett led i sitt arbete med underlag för den långsiktiga totalförsvarsplaneringen - studera och på ett lättillgängligt sätt presentera erfarenheter av detta slag.

Föreliggande rapport är resultatet av en praktikuppgift sommaren 1987, genomförd av statsvetaren NN. (Detta företal har skrivits av NN och NN i Stockholm i december 1987)